Raadsinformatiebrief

Datum	9 januari 2024	Zaaknummer	2493094
		Portefeuille	Economie, financiën, dienstverlening
			J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Decembercirculaire 2023		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De uitkomst van de decembercirculaire 2023.

Aanleiding
Onlangs is de decembercirculaire 2023 ontvangen.
In dit voorstel wordt duidelijkheid verschaft over de verschillen tussen de decembercirculaire 2023 van de algemene uitkering voor de jaren 2023 tot en met 2027 ten opzichte van de septembercirculaire 2023. Verder is er een bijstelling over het jaar 2021 verwerkt.
De financiële gevolgen voor 2023 worden verwerkt als onderdeel van de jaarrekening 2023. De financiële gevolgen voor 2024 en verder worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2024.

Kernboodschap
Onlangs is de decembercirculaire 2023 ontvangen. In 2023 zijn er 3 circulaires verschenen. De meicirculaire geeft de vertaling van de voorjaarsnota, de septembercirculaire de vertaling van de miljoenennota, de decembercirculaire rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In dit voorstel wordt duidelijkheid verschaft over de verschillen tussen de decembercirculaire 2023 van de algemene uitkering voor de jaren 2023 tot en met 2027 ten opzichte van de septembercirculaire 2023.
Zoals gebruikelijk bevat de decembercirculaire geen nieuwe accresramingen. Voor de jaarafsluiting 2023 is het accres 2023 zoals gemeld in de meicirculaire 2023 de definitieve stand.

- De financiële gevolgen voor 2023 worden verwerkt als onderdeel van de jaarrekening 2023. Bij de september en de decembercirculaire zijn diverse extra middelen beschikbaar gesteld waarvoor de uitgaven vaak pas vanaf 2024 worden gedaan.
- De financiële gevolgen voor de algemene uitkering van 2024 en verder worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2024.

Relatie met de begroting 2024

De uitkomst van de decembercirculaire heeft een positief effect op je meerjarenraming 2024-2027. De extra middelen worden volgens de uitgangspunten geoormerkt, uitgezonderd de bedragen als gevolg van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis en een uitkering verdeelreserve in 2024. Deze bedragen worden verwerkt ten gunste van het begrotingssaldo 2024 en verder.

Uitgangspunten oormerken van middelen uit algemene uitkering

Bij de uitgangspunten van de begroting 2024 is voorgesteld om de volgende werkwijze te hanteren voor het oormerken van middelen uit de algemene uitkering:

- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld algemene uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting. Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen het taakveld. Bij de kadernota/programmabegroting vindt dan integrale afweging plaats. Middelen kunnen dan ingezet worden voor het betreffende taakveld of toegevoegd worden aan de algemene middelen van de gemeente.
- Bij een verhoging/verlaging van bestaande middelen die geoormerkt zijn ook de verhoging/verlaging oormerken.

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de decembercirculaire verwerkt.
Vervolgens worden per onderdeel de mutaties toegelicht.

Mutaties december circulaire 2023	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Algemene uitkering:					
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-841.208	-962.391			
Uitkeringsfactor 2024, uitkeren verdeelreserve		120.299			
Hoeveelheidsverschillen	2.461.396	2.630.071			
Naheffing BRP, naheefing experiment logisch ontwerp	7.683				
Vrijval restant compensatiregeling Voogdij 18+	8.623				
Restant Hervormingsagenda Jeugd	5.003				
Invoeringskosten Omgevingswet	479.549				
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	53.630				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	101.561				
Energietoelage	2.368.901				
Startbanen statushouders	400.000				
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	26.070				
Einde lening inburgeringsplichtig	1.579				
Totaal toename algemene uitkering december	5.072.787	1.787.978	0	0	0
Te oormerken middelen					
Invoeringskosten Omgevingswet	479.549				
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	53.630				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	101.561				
Startbanen statushouders	400.000				
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	26.070				
	1.060.810	0	0	0	0
Netto-resultaat decembercirculaire 2023	**4.011.977**	**1.787.978**	**0**	**0**	**0**

Bijstelling 2021
Vanwege nieuwe definitieve gegevens over de belastingcapaciteit 2021 wordt de uitkeringsfactor voor 2021 nog neerwaarts bijgesteld. Dit is conform de berekeningssystematiek waarin is bepaald dat de belastingcapaciteit pas definitief wordt in jaar t+2. Voor Meierijstad een nadeel van eenmalig € 421.236,- .Het bedrag wordt verwerkt in de jaarrekening 2023.
Hierbij kan worden opgemerkt dat de hogere belastingcapaciteit (=WOZ waarden) in de jaarrekening 2021 hebben geresulteerd in een extra opbrengst ozb.

Ontwikkeling uitkeringsbasis
De uitkeringsfactor daalt in 2023 met 7 punten en in 2024 met 8 punten . Deze bijstellingen worden veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf huishouden met een laag inkomen met drempel. Het betreft voor deze maatstaf een stijging van de aantallen, waarvoor de uitkeringsfactor neerwaarts wordt bijgesteld wordt, zodat het totaal uit te keren bedrag macro gezien gelijk blijft.
(zie ook hoeveelheidsverschillen)

Uitkeringsfactor 2024, uitkeren verdeelreserve
De uitkeringsfactor 2024 stijgt met 1 punt in verband met het uitkeren van de verdeelreserve 2024.

Hoeveelheidsverschillen
Naast de mutaties in de algemene uitkering die worden veroorzaakt door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen, wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door mutaties in de door gebruiker ingebrachte basisgegevens. Het betreft hier voornamelijk wijziging in aantal huishoudens met laag inkomen boven drempel. De aantallen zijn door het CBS aangeleverd aan het ministerie. De bedragen zijn incidenteel verwerkt voor 2023 en 2024. Als er bij de meicirculaire 2024 meer bekend is over de aantallen kan het structureel verwerkt worden.

Basis registratie personen (BRP)
In verband met extra gebruik door gemeente wordt er landelijk een aanvullende bijdrage doorbelast van € 1,1 miljoen. In verband met een experiment waarbij gemeenten ingeschrevenen actief moeten informeren ontvangen gemeenten landelijk een incidentele vergoeding van in totaal van € 0,8 miljoen. Verder ontvangen gemeenten landelijk een vergoeding van € 1,9 miljoen in verband met extra kosten die zij maken in 2023 en 2024 als gevolg van aanpassingen aan het logisch ontwerp van de BRP.

Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+
Binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+resteert er landelijk nog een budget van € 2,1 miljoen, als gevolg van aanvullend toegekende loon-en prijsontwikkeling. Dit budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering.

Restant Hervormingsagenda Jeugd
In de septembercirculaire 2021 is voor 2022 door het kabinet € 1,314 miljard beschikbaar gesteld als compensatie in de jeugdzorg. Op dat moment is , na overleg met de VNG besloten om hiervan € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de hervormingsagenda in 2022. Het ministerie heeft niet het gehele

bedrag besteed. Het restant van € 1,1 miljoen wordt nu teruggeboekt naar de algemene uitkering en verdeeld over de gemeenten.

Invoeringskosten omgevingswet
Voor het bereiken van de doelen van de omgevingswet ontvangen de partijen in 2023 landelijk € 103 miljoen, zodat ze in hun transitie kunnen zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijke gemaakte kosten in beeld worden gebracht. Op de aanvullende post (AP) staat nog een reservering van € 151 miljoen voor gemeenten (€ 71 miljoen in 2024 en € 80 miljoen in 2025). Zodra deze middelen naar de fondsen worden overgeheveld zodat ze worden uitgekeerd, zal dit worden opgenomen in een volgende circulaire.

Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak
Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Deze decentralisatie uitkering is een bijdrage in de gemaakte kosten vanuit gemeenten voor hun bijdrage aan gebiedsprogramma's in 2023. De bijdrage bedraagt landelijk € 10 miljoen. De verdeelsleutel die hiervoor wordt gehanteerd, is in overleg met de VNG tot stand gekomen en is gebaseerd op CBS gegevens: de percentages agrarisch landgebruik en bos en het aantal landbouwbedrijven.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein
Met de CBS gegevens kan het gemiddeld aantal opgevangen ontheemden per gemeente per jaar (Q) worden vastgesteld. De werkelijke zorgkosten per ontheemde konden in 2022 nog niet worden vastgesteld, omdat er nog geen gegevens beschikbaar waren van de werkelijke kosten. Daarom werd voor het eerste jaar uitgegaan van een raming. In 2023 konden de gemiddelde zorgkosten per ontheemde (P) wel worden vastgesteld aan de hand van een extern onderzoek onder Nederlandse gemeenten uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS en de VNG. De meeste actuele P en de Q tezamen levert voor 2023 een te verdelen bedrag landelijk van € 20,2 miljoen dat is objectief verdeeld is naar rato van het aantal opgevangen ontheemden per gemeente.

Energietoelage
In 2023 worden middelen aan het gemeentefonds toegevoegd om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Van het beschikbare bedrag van € 1,4 miljard is in 2022 al € 500 miljoen uitgekeerd. Daarnaast is ten behoeve van de vangnetregeling een bedrag van € 32,5 miljoen gereserveerd op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Van de overige € 867,5 miljoen wordt € 15,5 verdeeld op grond van de verdeelherstelactie 2022, waarmee gemeenten die in 2022 nadeel hadden van de gehanteerde verdeelsystematiek een aanvulling ontvangen. De volledige € 1.352 miljoen is verdeeld op basis van het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen (<120% van het sociaal minimum). Per gemeente is dat bedrag verlaagd met het bedrag dat de gemeente eerder ontvangen heeft vanuit de € 500 miljoen. Het dan resterende bedrag per gemeente wordt nu uitgekeerd. De toelage is in 2023 in twee termijnen uitbetaald.

Startbanen statushouders
Recente cijfers laten zien dat de arbeidsparticipatie van statushouders achterblijft in Nederland. Het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid spant zich in om de arbeidsparticipatie van deze groep te verbeteren. Gemeenten vervullen bij de verwezenlijking hiervan een belangrijke rol in de begeleiding naar werk van werkzoekende statushouders. Betrokken gemeenten ontwikkelen hun eigen proeven (aanpakken) om statushouders die zich gaan vestigen in een gemeente, een betaalde (startbaan) aan te bieden. Gemeenten nemen het initiatief tot het delen van de vergaarde informatie over de proeven met belanghebbende stakeholders. Vijf gemeenten ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van proeven voor startbanen voor statushouders. Amsterdam, Eindhoven, Helmond, Meierijstad en Rotterdam. Zij ontvangen hiervoor een bijdrage van € 400.000,-.

Maatschappelijke begeleiding statushouders
Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van de inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen een aanvulling op de middelen die zij hiervoor reeds ontvangen hebben.

Einde lening inburgeringsplichtig
Via een decentralisatie-uitkering worden middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en in het een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van inburgeraars bij het betalen van extra cursusuren of examengelden.

Communicatie
N.v.t.

Participatie
N.v.t.

Duurzaamheid
N.v.t.

Financiën
Zie voorgaande toelichting

Planning
N.v.t.

Bijlagen
n.v.t.

Ter inzage
n.v.t.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij